

ΙΤΑΛΙΚΗ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΣΤΕΡ
ΛΟΜΓΙΑΡΝΤΟ

(Η κυρία Ρόζα Άλφιέρι στη μαρκησία Άννα Νταλμάσσο).

ΡΩΜΗ, Άπρίλιος 19..

Θά με θυμάστε σίγουρα ακόμα, αν κι' έχω τόσα χρόνια να σ'ας δω. Έφταιξα τόσο απέναντί σας που δεν βρήκα λόγια να δικαιολογηθώ. Νά ξεχάσω σ'ας όλο αυτό το διάστημα, να μη γραφω καθόλου σ' εσ'ας, την αγαπημένη και γλυκειά φίλη με τα λευκά μαλλιά που με χάρεινε όταν ήμουν μικρούλα, που με συνώδευσε όταν έγινα νύφη στο θωμο, που με συμβούλευσε πώς έπρεπε να φερθώ ως σύζυγος!.. Νά ξεχάσω, εσ'ας, τη νουνά μου!... "Ω! η εύτυχία μου μ' έκανε έγωίστρια... Μά τώρα που έγινα δυστυχισμένη, σ'ας θυμήθηκα πάλι...

Ναί, είμαι πολύ δυστυχισμένη, μά γι' αυτό φταίω μονάχα εγώ. Τιμωροῦμαι για ένα σφάλμα πολύ σοβαρό, μά τιμωροῦμαι πολύ σκληρά. "Αν σ'ας γράφω τώρα, τό κάνω για να θρω λίγη ανακούφιση και γιατί είσθε μία γυναίκα που μπορεί να με καταλάβει. Τό κάνω επίσης και για να δικαιολογηθώ λίγο. "Αν τ'α έλεγα δ' αυτά στον 'Ιούλιο, θά με κοροϊδεύει: θά μου έλεγε ότι είνε γελοίες προφάσεις κι' ότι δεν ήμουν τίμια γυναίκα, ενώ αυτός μ' αγαπούσε κ' ήταν υποδειγματικός σύζυγος. Λέω «ήταν», γιατί ο 'Ιούλιος μ' εγκατέλειψε πρό ενός περιόπου χρόνου, από τότε δηλαδή που ανακάλυψε την προδοσία μου.

Σ'ας έξορκίζω, νουνά μου, μη με κυττάτε μ' αυτό τό αύστηρό βλέμμα, μην αφήνετε τό πλεχτό που φτειάχνετε για κάποιο φτωχό παιδάκι να πέσει άπάνω σ'α γόνατά σας άπ' την κατάπληξή σας, γιατί θά με κάνετε και σεις να κλάψω, και δεν θέλω πειά να κλάψω. "Εχυσα τόσα δάκρυα μέσα σ' ένα χρόνο, ώστε τ'α μάτια μου στέγνωσαν.

"Ακούστε, έξησα πολύ εύτυχισμένη με τόν 'Ιούλιο τ'α δυό πρώτα χρόνια του γάμου μου. Μά έπειτα, σιγά-σιγά, ή διάφορες άσχολίες του και προπάντων ή πολιτική, τόν άπομάκρυναν από μένα. Περνούσαν ήμέρες χωρίς να τόν δω, γύριζε άργά τις νύχτες κουρασμένος κι' ελάχιστες ήσαν ή στιγμές που αφιέρωνε σέ μένα και στην αγάπη μου που τόν λαχταρούσε...

"Ετσι τόν προπερασμένο Άγγουστο, έπειδή μου τό υπέδειξαν οί γιατροί, μ' άφησε να πάω μόνη στο Σορρέντο. "Επληττα πολύ εκεί χωρίς συντροφιά, όταν ένας φίλος του, ο δικηγόρος Άρμάνι, ο όποιος στη Ρώμη ζούσε περισσότερο στο σπίτι μας παρά στο δικό του, ήρθε να με συναντήσει...

Τό πρώτο θράδυ της άφίξεώς του έκανε πολύ ζέση. Είχαμε μείνει μόνοι στην τάρτασα του ξενοδοχείου, ενώ οί άλλοι έκαναν τόν περιπάτου τους μέσα στα δέντρα, ώνειροπολούσαν, αγαπιόντουσαν ίσως... Σκεφτόμουν τόν 'Ιούλιο, που με παραμελούσε κι' ένιωθα μία τρελλή έπιθυμία να τόν ξαναϊδω, να ξαναθρω, να ξαναθρω τ'α χάρδια του, τ'α φιλιά του...

Κι' έξαφνα, χωρίς να τό καταλάβω πώς έγινε αυτό, αί-

σθάνθηκα ένα άλλο στόμα να φιλάη τό δικό μου και δυό άλλα χέρια να με σφίγγουν με πάθος...

Ναί, δεν κατάλαβα, δεν ξέρω πώς έγινε αυτό. Τό μόνο που ξέρω είνε πώς, όταν ξαναβρέθηκα μόνη στην κάμαρή μου, σωριασμένη στο κρεβάτι μου, αισθάνθηκα την ανάγκη να ξεσπάσω σ' ένα άπελπισμένο κλάμα. "Εκείνη τη νύχτα άποκοιμήθηκα πολύ άργά, συντριμμένη κι' έκμηδενισμένη.

Τό άλλο πρωί, μόλις ξύπνησα, έπειτ' από έναν ύπνο βαρύ, έφιαλτικό, είχα τη συναίσθησι ότι υπήρχε κάτι καινούργιο στη ζωή μου: "Ενας έραστής! Τί μεγάλη λέξις! Νόμιζα πώς είχα όνειρευθί, μά τ'α μάτια μου έκαιγαν τόσο από τ'α δάκρυα που είχα χύσει, ώστε αναγκάστηκα να πεισθώ για την αλήθεια. "Αν σ'ας πω τώρα ότι δεν αγαπούσα καθόλου τό δικηγόρο Άρμάνι, έλπίζω πώς θά με πιστέψετε — αν και αυτή ή λεπτομέρεια μ' επιβαρύνει ακόμα περισσότερο. Δεν συλλογίσθηκα ποτέ ν' άπατήσω τόν 'Ιούλιο μαζί του και αν, έπειτα από τό μοιραίο εκείνο θράδυ, έξακολούθησα να τόν θλέπω, τό έκανα αυτό, γιατί δεν μπορούσα να τόν άποφύγω.

Είχα έναν τρελλό φόβο μήπως άντιληφθουν τίποτε στο «Ξενοδοχείο Βιττόρια» όπου έμενα και όπου έμεναν επίσης πολλοί γνωστοί δικοί μου και του συζύγου μου. Μου φαινόταν πώς όλος ο κόσμος διάβαζε στα μάτια μου ότι είχα έραστή, ότι τό καταλάβαινε από τις κινήσεις μου, από τ'α λόγια μου...

***

Φεύγοντας από τό Σορρέντο, άποφασίσαμε με τόν Άρμάνι να ξαναθρευθουμε στη Νεάπολι, στο ξενοδοχείο «Μπερτολίνοι». Αυτός θά έφτανε εκεί πρώτος και θά διάλεγε δυό συνεχόμενα δωμάτια. "Επειτα θά πήγαινα κι' εγώ με ψευδώνυμο. Κι' έτσι πράγματι έγινε.

Θά μου πητε τώρα πώς είμαστε δυό άνόητοι και θάχετε άπόλυτο δίκηο. Μά δεν ήξερα πώς να φυλαχτώ και δεν

μπορούσα να συμβουλευθώ κανέναν. "Ετσι ο 'Ιούλιος ανακάλυψε την προδοσία μου, είδοποιημένος από μι' άνώνυμη έπιστολή που του έστειλε κάποιος φίλος του, ο όποιος έρωτοτροπούσε μαζί μου και τόν όποιο είχα άποκρούσει... "Η ματαιοδοξία τών άνδρών είνε άπέραντη. Δεν παραδέχονται ότι μία γυναίκα μπορεί να έχη προτιμήσεις κι' έκδικούνται σκληρά τη γυναίκα που δεν τούς προτίμησε.

"Ο 'Ιούλιος ήρθε και μάς θρήκε στο ξενοδοχείο «Μπερτολίνοι». Δεν έκανε ούτε φασαρίες, ούτε σκάνδαλο. "Εγώ πάλι δεν του άρνήθηκα τίποτε. "Ημουν στην ψυχική κατάσταση του άνθρώπου που θλέπει έξαφνα τη ζωή του ν' άναστατώνεται, γιατί έχασε με μιάς την περιουσία του, ή γιατί έμαθε ότι είνε προσβεβλημένος από μι' άνίατη άρρώστεια ή ότι έκοψε τούς δικούς του ένα αυτοκίνητο.

Δεν καταλάβαινα πειά τίποτε. Δεν μιλούσα, δεν προσπαθούσα να λογικευθώ. Προ-

Αισθάνθηκα ένα στόμα να φιλάη τό δικό μου..τ

πάντων δέν υπερασπιζόμουν τόν έαυτό μου.

“Ο” ούλιος υπέφερε πολύ, ό φτωχός μου αγαπημένος! Η κατάσταση του μου προκαλούσε τέτοιο πόνο, ώστε θα ήθελα ν’ άνοιξω τις φλέβες μου μπροστά του, για να του άποδείξω ότι τόν αγαπούσα άκόμη, ότι τόν αγαπούσα πολύ, ότι ποτέ δέν τόν είχα αγαπήσει με περισσότερη άφοσίωσι...

Για να άποπλύνη την προσβολή, μονομάχησε με τό φίλο του. “Ο” Ιούλιος πού έπετίθετο νευρικά έναντίον του αντίπαλου του για να τόν χτυπήσει με κάθε θυσία, πληγώθηκε στο τέλος άπ’ αυτόν. Εύτυχώς, τό τραύμα του ήταν έντελώς έπιπόλαιο. Κατόπιν πήραμε διαζύγιο. Κι’ αυτό ήταν όλο.

Τό σπίτι μας έκλεισε. Έγώ πήγα κι’ έγκαταστάθηκα σ’ ένα μικρό διαμέρισμα στο βάθος της όδοι Νομεντάνα, όπου κρύβω τόν άπέραντο πόνο μου, γιατί αγαπώ άκόμα τόν “Ιούλιο και θα τόν αγαπώ πάντα περισσότερο. Η άγάπη μου συντηρείται και φουντώνει όλοένα άπό την τύφι πού νοιώθω για τό κακό πού του έκανα κι’ άπό την όδυνηρή ντροπή πού νοιώθω γιατί έχασα όριστικά κι’ άνεπανόρθωτα την έκτίμησί του.

Κάθε τόσο, νοιώθω μι’ άκατανίκητη έπιθυμία να τόν ξαναϊδώ και τότε πηγαίνω και τόν παραμονεύω, ώρες όλόκληρες, στις γωνίες των δρόμων άπό τούς όποιους περνάει, ή, τρυπωμένη μέσα σ’ ένα ταξί, στην έξοδο των θεάτρων πού ξέρω πώς προτιμάει. Οί σωφέρ θα με παίρνουν για τρελλή ή τουλάχιστον για μιá τρομερά ζηλότυπη σύζυγο. Όταν τόν βλέπω να παρουσιάζεται, μου φαίνεται πώς σταματάει ή καρδιά μου και ή έπιθυμία να ριχτώ στην άγκαλιά του γίνεται τόσο δυνατή, ώστε άναγκάζομαι να φύγω τρέχοντας για να μη τό κάνω αυτό. Ξέρω καλά τόν “Ιούλιο. Είνε άδυσώπητος. Η σοβαρότης του χαρακτήρος του, ή αντίληψεις του περί τιμής, ό πόνος πού έννοιωσε και νοιώθει άκόμα, γιατί έχει ύφος κουρασμένο και γερασμένο, τόν έμποδίζουν να συγχωρήση...

“Εμαθα τό σπίτι του και πήγα εκεί σαν υπηρέτρια, να κρυφτώ στο θυρωρείο, για να δώ ποιές γυναίκες τόν έπισκέπτονται. Περίμενα μάλιστα, δαγκώνοντας τά χείλη μου μέχρι αίματος — τόσο υπέφερα! — ως την ώρα πού ή γυναίκες αυτές, ή φίλες του, έφυγαν. “Όλες αυτές ή γυναίκες μου μοιάζουν, γιατί ό “Ιούλιος λατρεύει τόν τύπο μου. Μου έλεγε άλλοτε πώς συγκεντρώνω όλα τά στοιχεία της ώμορφιάς πού ώνειρευόταν πάντα να βρή σε μιá γυναίκα. Κ’ είχα τώρα την έντύπωσι ότι τις γυναίκες αυτές τις έκανε φίλες του, σπρωγμένος άπό έπιθυμία για μένα.

Καταλαβαίνετε, νουνά μου, πόσο υπέφερα!

“Ετσι μιá μέρα, άφου είδα να φεύγει άπ’ τό σπίτι του μιá νεαρή δακτυλογράφος πού την είχε στην ύπηρεσία του τόν καιρό πού ζούσαμε μαζί και πού την είχε διώξει έπειδή τή ζήλευα, γιατί έλεγε πώς μου έμοιαζε — δέν ξέρω κι’ έγώ άκόμα πώς βρήκα τό θάρρος να χτυπήσω την πόρτα του... Δέν ξέρω τί μ’ έσπρωξε να τό κάνω αυτό.

“Ο” Ιούλιος ήρθε και μ’ άνοιξε χωρίς την παραμικρή ύποψια. Μά μόλις με είδε, χλώμιασε ξαφνικά και τό πρόσωπό του πήρε μιá έκφρασι σκληρότητας. “Ημουν τόσο συγκινημένη, έτρεμα τόσο, ώστε έπρεπε να με λυπηθή.

Μπήκα μέσα χωρίς να με προσκαλέση και, χωρίς ν’ αντίλαμβάνωμαι τί έλεγα, τραύλισα:

— Γιατί, “Ιούλιε, δέχεσαι τόσες γυναίκες;

Μιλιά δέν θυγήκε άπ’ τό στόμα του.

— Ναί, τόσες γυναίκες... Ξαναείπα. Τις είδα σχεδόν όλες...

— Γιατί φοβάσαι, άπάντησε τέλος, μήπως, αν δέν τις άλλαζα τόσο συχνά, έρωτευθώ καμμία... Κ’ ή γυναίκα δέν άξιζει ν’ αγαπιέται...

— Γιατί βρίσκεις γυναίκες πού μου μοιάζουν;

— Γιατί μου άρεσει περισσότερο άπό τις άλλες, μου άπάντησε με ύφος θλιβερό σαν να μιλούσε στον έαυτό του.

Μέσ’ τή φωνή του υπήρχε τέτοια θλίψη και τόσο νοσταλ-

γική έπιθυμία, ώστε θα ήθελα να πέσω γονατιστή μπροστά του και να φιλήσω τά πόδια του. Δέν είχα παρά μιá έπιθυμία: να έξευτελισθώ. Και είπα:

— “Αφου με λαχταράς τόσο, γιατί δέν με παίρνεις σαν μιá άπό τις φίλες σου; Αυτό θα σε θεραπεύσει ίσως.

Πώς μόρεσα να του κάνω μιá τόσο φριχτή πρότασι; Συνέτελεσε τάχα σ’ αυτό ό άκατανίκητος πόνος του ή ίσως ή φλογερή μου έλπίδα να έξιλειωθώ στα μάτια του με μιá προσφορά τόσο ταπεινωτική;

Μέ κτύπησε σκεπτικός. Και τέλος, είπε:

— Γιατί όχι. Η ιδέα σου μου άρέσει...

Και, χαμογελώντας μοχθηρά έπρόσθεσε: «Είνε άνταξία σου!» “Ανταξία μου! Μου τό είπε αυτό σαν να είχα γίνει μιá γυναίκα του δρόμου κι’ όχι μιá δυστυχισμένη πού μετανούσε και πού τή βασάνιζαν ή τύψεις κι’ ό έρωσ...

“Ε! οί άντρες, ποτέ δέν με καταλαβαίνουν!

Μ’ έσφιξε με λύσσα στην άγκαλιά του χωρίς να με φιλάη. Δέν τόν είχα δη ποτέ έτσι... Τι είχε γίνει ή ευγένεια των τρόπων του και των κινήσεων του πού τή διατηρούσε και σ’ αυτόν άκόμη τόν έρωτα;... “Απομακρύνθηκε κατόπιν, σχεδόν με όργη, ένω έγώ ήθελα να τόν σφίξω άκόμα τρυφερά στην άγκαλιά μου, όπως άλλοτε.

“Όταν θέλησα να φύγω, πιό έξευτελισμένη άπό τή στιγμή πού είχα μπη, τόν ρώτησα, πεσμένη γονατιστή μπροστά του, αν θα μπορούσα να τόν ξαναϊδώ. Μου άπάντησε ναί, ότι μπορούσα να πηγαίνω να τόν βλέπω συχνά, και συγχρόνως μου έδωσε ένα φάκελλο.

— Θέλεις να τόν ρίξω στο ταχυδρομείο; τόν ρώτησα.

— “Όχι. Είνε δικός σου. “Ετσι κάνω με τις έρωμένες μου. Είσαι και συ πιá έρωμένη μου και θα σου φέρωμαι όπως και στις άλλες...

Μόλις βρέθηκα έξω, άνοιξα τό φάκελλο τρέμοντας. Μάντευα πώς έκλεινε δηλητήριο για μένα, μά δέν μπορούσα να καταλάβω τί ακριβώς περιείχε...

Είχε ένα χαρτονόμισμα, ένα χαρτονόμισμα των χιλίων λιρετών, πού τό έσχισα με λύσσα.

Κι’ άπό τότε, κάθε φορά πού φεύγω άπ’ τό σπίτι του, μου δίνει ένα τέτοιο φάκελλο, πού τόν παίρνω σιωπηλά και τόν σχίζω κομματάκια, μόλις βρεθώ έξω. Θα ήθελα να τόν σχίζω μπροστά του, αν δέν φοβόμουν μήπως τόν έξοργί-

σω και τά χάσω όλα... Δέν μπορώ να συντρίψω με τά ίδια μου τά χέρια τόν τόσο λεπτό δεσμό πού μας ένώνει άκόμη...

Γράφτε μου, νουνά μου, κάτι γλυκό και τρυφερό. Είμαι τόσο μόνη και ύποφέρω τόσο, ώστε είναι άδύνατον να μη σας έμπνεύσω λίγο οίκτο...

Σας φιλώ τρυφερά,

ΡΟΖΑ ΑΛΦΙΕΡΙ»

Και διά την αντίγραφην
ΕΣΤΕΡ ΛΟΜΠΑΡΝΤΟ

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΧΑΡΙΝ ΤΟΥ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ

Κάποτε ένας δικηγόρος άγόρευε στο Πρωτοδικείο των Παρισίων με ισχυρά φωνή και φλογερό μένος. “Ενω όμως βρισκότανε στο ζενιθ της ρητορικής του εύφραδείας, άντήχησε ξαφνικά άπ’ τό δρόμο ή ήχηρή φωνή κάποιου γνωστού τετραπόδου, διακρινομένου διά την άκραν ύπομονητικότητά του. “Αμεσως, όπως ήταν φυσικό, τό άκροατήριο άρχισε να γελά.

“Ενας άλλος δικηγόρος, αντίπαλος του ρητορεύοντος, παρέιάλεσε τότε τόν όμιλούντα να σταματήσει προς στιγμήν την άγόρευσί του, ώσπου να τελειώση ή ξαφνική και όλίγον δυσάρεστος αυτή συναυλία.

“Όταν άποκατεστάθη ή τάξις, ό δικηγόρος έξακολούθησε τό λόγο του ως έξής:

— Παρακαλώ τό σεβαστό δικαστήριο να με συγχωρήση αν διέκοψα την άγόρευσί μου. Αυτό όμως τόκανα προς χάριν του άξιότιμου κυρίου... συναδέλφου!

— “Αφου με λαχταράς τόσο, γιατί δέν με παίρνεις σαν μιá άπό τις φίλες σου;